

ADMINISTRAȚIA ROMÂNIA

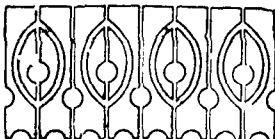
Organ al Uniunii Generale a Notarilor
Comunali și Cercuali
din România

CUPRINSUL:

1 Sesiunile notariale, de : I. S. notar		5 Rezumate de Jurisprudență, după „Ardealul Juridic“.
2 Încasarea dărilor, de Ioachim Sas, not. cerc.		6 Soluțiuni și interpretări administrative.
3 Cu soț, sau fără soț? de : un notar.		7 Publicațiuni.
4 Legi, ordonanțe, decizii, instrucțiuni.		

Apare la 1 și 15
a fiecărei luni.

MANUSCRISELE
se primesc până la 10 și 25
a lunii și nu se înapoiază.

ABONAMENTUL :
Pe 1 an 200 Lei
Pe 1/2 an 100 Lei

ADRESA:

Notariatul — Primăria

p. u. _____

judetul: _____

A APĂRUT :

„Administrația Comunală” manual

cuprinzând elemente din dreptul constituțional, administrativ, financiar și matrimonial, noțiuni de contabilitate, diferite legi și regulamente, complectat cu explicare teoretică și practică, cu modelele, exemplele necesare și practice.

Aprobat de Ministerul de Interne cu ordinul No. 19857/1926.

LUCRARE DE MARE UTILITATE PENTRU ORIȘI CINE ȘI ÎN SPECIAL PENTRU TOATE OFICIILE PREFECTURILOR, SUBPREFECTURILOR, PRETORIATELOR, NOTARIATELOR ȘI PRIMĂRIILE COMUNALE.

Acest manual cuprinde și un foarte interesant chestionar cu întrebări și răspunsuri relative la deosebite nedumeriri, ce se pot ridica mai ales în lumea slujbașilor noștri administrativi, în cursul aplicării noii legi administrative.

Atragem luarea aminte a d-lor: Prefecți, Subprefecți, Pretori, Notari, Primari și Secretari comunali asupra acestei lucrări care prezintă o deosebită importanță în rezolvarea lucrărilor zilnice.

Acum când comunelor le lipsește o bibliotecă care să cuprindă colecțiile complete de legi, acest manual le înlocuiește cu multă prisosință.

Cercetând indicatorul, veți găsi cu multă ușurință: legile, regulamentele, circulările, deciziunile, etc., date de fiecare Minister, veți afla numărul, ziua, luna și anul *Monitorul Oficial* în care s'au publicat.

Costul acestui volum de 1300 pagini este 300 lei.

Comenzile se vor adresa d-lui **Alexandru Buha**, președintele Uniunii Gen. a Notarilor Comunali și Cercuali, consilier financiar al orașului Lugoj, notând pe cotorul mandatului că suma ce se trimite reprezintă costul unui manual.

La fiecare comandă se va adăoga în plus 15 lei de fiecare exemplar, care reprezintă costul recomandării, volumul urmând a fi trimis recomandat spre a fi sigur că ajunge la destinație.

A APĂRUT :

REGULAMENTELE (tip.)

conform art. 100, 264—272 al legii pentru Unificarea Administrativă și anume:

1. Regulamentul (tip.) pentru organizarea diferitelor servicii și atribuțiunea personalului al comunei.
2. Regulament (tip.) comunal de edilitate.
3. Regulament (tip.) de igienă și salubritate publică.
4. Regulament (tip.) de poliție comunală.
5. Statutul pentru constituirea asociației de pașune și
6. Regulamentul privitor la modul de administrare și exploatare a izlazurilor comunale și neimpărțite (urbariale).

Regulamentele înșirate aici sub 1—4 fiecare comună are să le întocmească conform art. 100, 264—272 în conformitate cu legea administrativă, prin cari va determina în mod amanunțit organizarea diferitelor servicii, atribuțiunile și retribuțiunea personalului.

Regulamentele de sub 5 și 6 sunt a se întocmi *imediat* și a se trimite spre aprobare Ministerului de Agricultură și spre a fi asociația (urbarială, posesorală) înregistrată în registrul personalelor juridice conform art. 84 din legea persoanelor juridice din 1924, trebuie trimise Tribunalului.

Pentru fiecare comuna trebuie 3 exemplare.

Toate aceste regulamente sunt tipărite fiecare separat și se pot comanda cu ramburs dela Dl. **Alexandru Buha**, consilier și delegat județan Lugoj, str. Bisericii 24.

Regulamentul 1 costă (un exemplar) 20 lei

„	2	„	„	6	„
„	3	„	„	6	„
„	4	„	„	20	„
„	5	„	„	25	„
„	6	„	„	20	„

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONSABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc, președintele Uniunii notari-
lor profesor al școlii de notari, Lugoj. :-:

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE

Sesiunile notariale.

S'au vorbit multe, s'au promis multe, dar nu s'a luat nici-o dispozițiune în privința îmbunătățirii situației materiale a notarilor comunali, prin formarea de sesiuni notariale, deși aceștia încă le-ar merita cu același drept, sau chiar cu mai mult decât preoții și învățătorii, cari n'au fost lăsați uitării la timpul său, căroro li-s'au creat sesiuni grosolane, respective li-s'au complectat cele existente, trecându-se în acest scop chiar și în hotarele comunelor învecinate.

Dacă se admite formarea de sesiuni pentru anumiți funcționari din provincie, dacă legiuitorul admite scutirea de sub expropriere a sesiunilor notariale existente, cred, că n'a voit să se oprească aci, ci a voit să lase a se înțelege, că acolo, unde nu sunt astfel de sesiuni și se pot, să se formeze sesiuni noi. — La punerea în aplicare a legii agrare, organele respective, călăuzite de o ordonanță a Ministerului de Agricultură, au format sesiuni preoțești, învățătorești, fără a-și uita de jandarmi, medici, cantonieri, picheri, cantori, școli, biserici, au format loturi zootehnice etc. însă cu privire la sesiuni notariale au spus, că n'au instrucțiuni, iar notarii — naivi — sau creduli așteptau, că se va completa golul ulterior, adecă se va lua vre-o dispoziție și cu privire la formarea respective complectarea sesiunilor notariale și așteaptă încă și astăzi zadarnic, căci dispoziția așteptată întârzie, sau poate — că nu se va lua nici-când.

Ni-s'a promis nu de mult, că se vor forma sesiuni notariale și spre acest scop s'a cerut, ca notarii să înainteze tablouri despre rezervele dela comunele lor, dar și această promisiune pare a fi forțată, chiar din cauza, că se cer tablourile amintite, cari numai trăgănează afacerea care s'ar fi putut soluționa mult mai ușor dându-se ordin organelor competente, ca acolo, unde sunt rezerve sau averi de-ale Statului, să se formeze sesiuni notariale, ținându-se în vedere normele aplicate la formarea sesiuni-

lor preoțești (cu privire la distanța pentru cazul, că ar trebui să se formeze în hotarul unei comune învecinate).

Nu pierdem nici acum speranța, căci cauza e atât de clară, încât nu putem aștepta alt-ceva, decât numai o soluționare favorabilă, căci trebuie să se recunoască greșala ce s'a făcut cu noi atunci, când ar fi fost mai actuală formarea de sesiuni notariale, adecă la improprietărea provizorie și când pur și simplu am fost omiși.

Serviciul pe care îl prestăm e împreunat cu dese călătorii, dintre cari multe sunt gratuite, căci în preajma și în decursul alegerilor trebuie să fim mobili, adecă să călătorim foarte mult, fără a putea pretinde diurne și spese de călătorie pentru aceste călătorii speciale. Notarii cercuali trebuie să descindă periodic în comunele aparținătoare cercului notarial și toți notarii trebuie să călătorească lunar la sediul plasei la conferințe și la dări, iar în timpul verii nu le prea stau la dispoziție proprietarii de vehicule ocupați cu lucrul câmpului, deci sunt nevoiți a ținea cai, pentru cari le trebuie nutreț. — Ca funcționari comunali nu avem la dispoziție piața cu zarzavaturi dela oraș nici măcelării, iar ceia-ce cumpărăm dela țărani trebuie s'o plătim cu prețuri pipărate, căci ei mai bucuroși vând la oraș, ca să nu se înșele cumva, deci trebuie să ne infiripăm gospodării cât de sărăcioase spre spre a ne asigura articolele strict necesare pentru hrana de toate zilele, adecă zarzavaturile și carnea. — Ca să ne putem forma gospodării proprii, ne-ar trebui leafă mai mare și stabilitate în post, dar de acestea nu avem deocamdată, ci suntem mai rău salarizați decât învățătorii sau preoții, cari pe lângă salariu mai au și sesiuni frumoase, pe cari în partea cea mai mare le dau în arândă sau în dijmă și cari le garantează un al doilea salariu.

Ideal ar fi, ca funcționarul respectiv să fie salarizat de-așa, ca să nu aibă nevoie de a-și

căuta complectarea de salarii în sesiuni, iar pământul să se dea aceluia, care îl muncesc, adică plugarilor, — dar la lucruri ideale până-când ca fără suntem în refacere, nu ne putem gândi, ci trebuie să căutam mijloace de îmbunătățire fără îngreunarea bugetului statului, adică să se dea unde se poate sesiuni funcționarilor din provincie, aceasta însă fără părtinire, fără deosebire, cu atât mai vădit, căci ele nu se leagă de persoane, ci de posturi.

Ori notarul comunal n'ar putea fi în stare să conducă o gospodărie de model, poate mult mai bine decât un preot sau chiar învățător? Nu poate afirma nimeni că nu, iar legea ad-

ministrativă îi impune direct notarului să dea sfaturi țăranilor cu privire la agricultură. — E lucru natural, că un sfat se dă mai bine intuitiv, iar pentru cazul de față nu putem merge cu intuiția până acolo, ca notarul să meargă la țărani pe rând la lucru cu ziua, ca să le poată da sfaturile necesare, ci sfatul s'ar da dela sine prin premergere cu exemple. — Mai e nevoie să ai unde să premergi cu exemple și aci e deslegarea ambelor probleme (materială și didactică), prin creierea de *sesiuni notariale*, până-când mai este de unde.

I. S. notar.

Încassarea dărilor.

O problemă care a dat și dă loc la mai multe discuții, care a dat naștere atâtor nemulțumiri este aceea a încasării dărilor. — Se fac cercetări, experimentări din partea diferitelor organe ale ministerului finanțelor spre a se afla o soluție mai echitabilă în această materie, iar rezultatul cercetărilor e nemulțumire și iar nemulțumire cu privire la încasări, iar cu privire la modul de încasare, nu se poate lua o hotărâre definitivă și chiar din cauza aceasta nu se poate lua hotărâre definitivă nici cu privire la renumerarea organelor concretizate cu încasarea, căci unele organe sunt de profesiune, iar altele concretizate.

Să căutăm însă baza neajunsurilor în privința încasării dărilor, spre a ne convinge, că organele concretizate provizoriu cu încasarea, adică notarii comunali în cea mai mare parte și fac datoria, dar în mare parte sunt împiedecați și descurajați de a se achita de această îndatorire, pentru-ca să poată fi mai târziu bărfiți, ponegriți înaintea tuturor instanțelor de cătră toți agenții ministerului de finanțe.

Primul rău e acela, că rolurile le primim la jumătatea anului financiar (și atunci neverificate), ca în decurs de 2—3 săptămâni să fim gata cu $\frac{1}{2}$ din debit, având să urmeze apoi cercetarea cu privire la rezultat. Având în vedere, că impozitul profesional, comercial, global se stabilesc an de an, acestea nu se pot încasa pe baza rolurilor din anul precedent, (căci sunt contribuabili, cari pretind să vadă unde și cu cât sunt impuși), iar acolo unde aceste impozite sunt mai mari decât cel agricol, rezultatul constatării încasărilor fără îndoială e acela, că notarii nu'și fac datoria; urmează pedepsele,

cari te descurajază, amenințările, că nu primești remiza etc. — Unii perceptori mult mai comози nici nu complectează rolurile, ci dau notarilor matricola și imprimările necesare spre a 'și complectea singuri rolurile, ba ce e mai mult, le fixează termen pe când au să fie rolurile complectate.

Remiza promisă pentru încasări, în unele părți nici nu s'a plătit notarilor, în altele se plătește în 1—2 rate în proporție cu rezultatul încasării, atât notarilor, cari fără puteri de muncă au a face încasări în 5—6 comune, cât și perceptorilor de circumscripție, cari cu 5—6 agenți auxiliari încasează numai în comuna de reședință, fie aceea mare sau mică.

Controlul pornește dela agentul de urmărire respective dela pretor și merge succesiv până la Ministru, iar ordinele cu privire la accelerare, respective dojenele încă emanează dela toate autoritățile reale și imaginare, adică atât dela organele superioare, cât și dela acelea, cari se închipue de superioare. — Cea mai mică neglijență se semnalează tuturor autorităților, cari la rândul lor centralizează totul la minister, unde în baza atâtor arătări, 1—2 cazuri de abateri se generalizează și se dă iarăși loc la o corespondență fără sfârșit.

Relele nu pot dăinui la vecie, ci trebuie să se găsească o modalitate pentru stârpirea lor, modificând la caz de nevoie chiar legea pentru așezarea impozitelor directe și altele, căci până când organismul de așezare și urmărire nu e compact, nici nu ne putem gândi la consolidare.

O modificare a legii susmenționate ar pu-

tea aduce economizări atât cu privire la impunere cât și la urmărire

Se incumbă în prima linie introducerea cadastrului de evidențierea imobilelor și ținerea lui la curent. — Având cadastru real nu mai e nevoie de comisii de impunere, aceasta putându-se face în comune, de către notari, iar când ar fi vorba de majorare sau de scădere, se comunică numai dispozițiunea generală, — cheia și restul urmează dela sine — Comisiunea de impunere se poate alcătui pe notariate (înțeleg comisiunea anuală) sub presidiul notarului care e și reprezentantul autorității centrale și care poate că are mai multă pregătire la bază decât actualii președinți.

Admițându-se o modificare în sensul celor arătate, n'ar mai fi nici o nevoie de percepțiile rurale, căci încassarea se poate face cu atât mai vărtos în comune, căci șeful serviciului financiar comunal, care în tot cazul trebuie să fie notarul, știind, că are în mână întreaga afacere a impunerii și urmăririi veniturilor statului și va compune încă din timp rolurile și va putea și încassa la timp.

În felul acesta și banul statului ar fi în mai mare siguranță, căci la comune nu numai un singur organ face încassarea, ci mult face contabilitatea și celalalt cassieria, iar garanța la omul e diploma, la celalalt averea și aceia, că e legat locului și nu dispore peste noapte ducând cu sine sumele încassate, iar monitoarele n'ar mai fi pline de urmărire de perceptori evaporati dimpreună cu sume considerabile din veniturile statului, ci acel obol stors din osteneala de 1/2

an sau de 1 an a contribuabilului nevoias, măcar cu ceva întârziere, dar tot ajunge la locul destinației, în vistieria statului și nu trece frontierele îmbogățind câte-un individ fără conștiință.

Pentru serviciul prestat în chestie notarii trebuie să fie remunerați și anume:

La comunele cu populație sub 5000 locuitori și la notariatele cercuale cu 2—3 comune cu o sumă din care săși poată angaja o putere de muncă, iar la comunele cu mai mult de 5000 locuitori și notariatele cu mai mult de 3 comune, cu atâta, ca săși poată angaja 2 puterii de muncă sau mai bine-zis agenți de urmărire.

Față de acestea de sigur vor fi de-aceia, cari spun, că vom avea tot atâția agenți de urmărire ca și azi la percepții și admit că *da*, însă nu vom avea oficiile percepțiilor și nu vom avea funcționarii cu salar mai mare, nu vom avea misiile periodice de impuneri, iar comisiile anuale fiind formate la domiciliul membrilor respectivi, nu vom avea spesele pe cari le avem azi cu comisiile anuale. Numărul perceptoarelor s'ar putea reduce la 1—3 într'un județ, iar vărsările s'ar putea face eventual la 2 sau la 3 luni, cu aceleași spese — aproape — cu cari se fac astăzi lunar, pe când impozitele indirecte, dacă nu s'ar putea admite că se statorească în comune, s'ar putea statori la centre și s'ar da spre încassare comunelor.

Dacă se gândește cineva imparțial, serios asupra acestei chestiuni, cred, că mă va aproba.

Ioachim Sas
not. cerc.

Cu soț, sau fără soț ?

În adunarea generală a Uniunii Notarilor, ținută la 16 Sept. a. c. în Oradea, a ajuns la discuție o problemă vitală, care n'a putut fi deslegată, decât numai după două votizări nominale, după-ce și în ședința Consiliului de administrație a trebuit să se decidă asupra ei în același fel, adecă tot prin votizare.

Această problemă, atât de gingașe constă în faptul de a face din notarul viitor, cum a fost mai înainte, funcționar comunal, ales și plătit de comună, (natural cu subvenție dela stat) sau a-l lăsa și pe mai departe funcționar de stat, numit și plătit de stat.

Este evident, că în jurul cauzei, deși soluționată la aparență, se vor mai încinge discuții de tot felul și chiar din cauza aceasta trebuie să fim bine-înțeleși.

După-cum am spus și în ședința consiliului de administrație și una și alta e bună și una și alta poate fi rea, depinde adecă dela felul, cum se înțelege, cum se interpretează o lege, ca s'o poți critica, adecă, să poți spune, că e bună sau rea, iar când vrei să faci o propunere concretă asupra modificării unor părți dintr'o lege, trebuie să fii însuși convins, că ai făcut un lucru bun sau rău, propunând ceia-ce după firma și convingere este mai corespunzător, nu numai pentru prezent, ci și pentru viitor.

A fi funcționar de stat, însemnează a rămânea în situația de astăzi, stabil, dar amovibil când interesele serviciului cer amovarea și e lucru trist, dar constatat, că interesele de serviciu sunt prea dese astăzi în unele părți, având doar două laturi pentru agenții puterii centrale,

una administrativă și alta politică, deci din ambele puncte de vedere trebuie să judeci o transferare și se întâmplă, că funcționari rutinați dau dovadă de slăbiciune în direcția politică (fie-că au și ei convingeri politice, fie-că simpatizează cu anumite partide sau persoane politice) și trebuie să îndure mizeriile transferării, poate-că periodic, poate-că la fiecare schimbare de guvern. — Mai sunt apoi transferările, cari au la bază usurpări, cari se fac la intervenții, fie-că pe bază politică, fie-că pe bază de prietenie, dar acestea sunt cam rari și depind mult de temperamentul celor, cari le ordonă și de insistența celor, cari le cer, precum și de persoana respectivului funcționar, menit să fie jertfit de dragul unora, sau din ambiția altora. — Astfel am ajuns, să cunoaștem posturi legate de persoane, cari la rândul lor încă sunt legate de partide.

A pretinde să fii funcționar de stat sub un regim special însemnează să formezi stat, căci statutul funcționarilor publici e general și nu poate avea dispozițiuni speciale pentru o singură categorie de funcționari, deci a pretinde să ni-se asigure atât stabilitatea, cât și inamovibilitatea în calitate de funcționari publici, fără consimțământul celorlalți funcționari pe cari îi privește statutul, e un *non-sens*. A pretinde să fii funcționar public și ca atare să prezinzi dreptul de a te amesteca în afaceri comunale, într'un regim democratic, ba ce e mai mult, a cere să fii investit cu atribuțiuni legate de interesele locale, e o absurditate, adecă zisa românului: „Nu e prostie să ceri, ci e prostie dacă ți se dă” — fără a se fi schimbat în prealabil întregul sistem de guvernământ, trecându-se la tutela administrativă, ceiace de dragul unor funcționari nu cred, că se va face nici-când, fiind vorba chiar și de modificarea legii fundamentale, adecă a Constituției.

A pretinde să fii funcționar de stat ales de comună, cred, că admite ori-cine, că e o imposibilitate și la fal trebuie să se admită a fi imposibilitate și aceia, ca să fii funcționar comunal numit de stat, căci în cazul acesta am trece la centralizare, iar acest sistem în administrația noastră nu ți-ar putea găsi o bază temeinică, neputându-se admite, ca pentru o parte a po-

pulației să sufere masa și neputându-se încă presupune, că organele de administrație s'ar afla deja pe treapta de a putea aplica sistemul centralizării în înțelesul strict al literii legii. — Ori avem noi nevoie de legi frumoase pe hârtie și aplicate numai în parte, sau avem nevoie de legi aplicabile în itregime?

În situația de astăzi nu mai putem rămânea din motivele binecunoscute de ori-care notar, căci rând pe rând am ajunge să ne pierdem toate atribuțiunile, devenind dispensabili din administrație și să ne pierdem încet-încet urmele, lăsând locul nostru subunităților create din nou, adecă secretarilor comunali, cari deja au început a se recruta dintre notarii lăsați în disponibilitate chiar din motive de interes administrativ și cari (pornind dela cazurile semnalate până acum) au știut și știu cum să submineze autoritatea notarilor, — impunându-se în mod clandestin în oficiul, ba chiar în biroul acestora.

Ce remediu mai potrivit s'ar putea afla pentru salvarea intereselor și a prestigiului notarului de mâine (căci nu trebuie să ne gândim numai la generația actuală) și a intereselor administrației comunale, sau mai bine zis a comunelor?

Singurul remediu ar fi așezarea notarului în locul ce a ocupat eri, făcându-l din nou funcționar comunal.

Știu, că vor fi mulți, cărora nu le convine această retractare, dar judecând afacerea serios, trebuie să se impace fiecare cu ideea, că numai pe această cale ne putem salva interesele periclitate, dintre cari deocamdată primul loc îl are inamovibilitatea. — Dacă s'ar putea ajunge la cele comunicate de dl. președinte, — ca statul să dea subvențiile necesare comunelor, cari nu dispun de mijloace, adecă nuși pot plăti notarii și dacă s'ar admite, ca notarul să fie propus spre a fi ales de comisia județeană pentru propuneri de numiri și înaintări, să fie ales de consiliul comunal și alegerea să fie confirmată de Minister, cred, că n'am putea pretinde în sistemul actual de guvernământ (descentralizare) — ceva mai ideal. Natural, nici această situație nu ne-ar putea împăca pe toți, majoritatea ar putea fi mulțumită.

Un notar.

Legi, ordonanțe, decizii, instrucțiuni.

Asigurarea imobilelor publice

(Min. de Int. No. 4960 din 21 Iunie 1926).

Prin legea de unificare administrativă s'a prevăzut la art. 379 obligativitatea comunelor rurale, urbane, municipii și județe de a-și asigura toate imobilele, proprietatea lor, la Casa de asigurare din acest Minister, în care sens vi s'au dat instrucțiunile necesare cu ordinul circular No. 1569 din 24 Februarie a. c.

Cu toate că, atât comunele cât și județele au un deosebit interes a-și asigura imobilele la Casa Ministerului, în afară de considerațiunea că legea pentru unificarea administrativă îi obligă la aceasta, totuși constatăm cu regret că mare parte din autoritățile comunale și județene nu s'au conformat încă dispozițiilor impuse de art. 397 din sus citata lege și instrucțiunilor date prin ordinul arătat mai sus.

În afară de aceasta, mare parte din imobilele, proprietatea comunelor și județelor, au fost asigurate din trecut pentru sume extrem de mici, cari nu mai corespund cu valoarea de astăzi a proprietăților, și deci urmează a se face o nouă asigurare pe valoarea actuală a acestor imobile, ca astfel, în caz de incendiu, să se poată acorda ca despăgubire o sumă cât se poate de apropiată de valoarea pagubei suferite, căci despăgubirea se raportează la valoarea imobilului în momentul asigurării.

Asigurarea imobilelor contra incendiului fiind de o extremă urgență, vă rugăm, dle Prefect, să binevoiți a lua de îndată măsuri ca toate imobilele, proprietatea comunelor rurale, urbane și ale județului, să fie asigurate la Casa Ministerului, conform instrucțiunilor din ordinul circular No. 1563 din 24 Februarie a. c. iar imobilele asigurate în trecut să se asigure pe valoarea lor actuală, cunoscând că toate imobilele trebuie să asigure cel mai târziu până la 31 Octombrie 1926 ca să se poată efectua de Minister lucrările necesare în vederea alcătuirii bugetului pe exercițiul 1927.

Corectarea firmelor și reclamelor.

(Min. de Int. No. 23131 C. din 2 August 1926).

În diferite rânduri Ministerul a fost sesizat și în ultimul timp că coloanele ziarelor din Capitală sunt pline de articole relative la modul cum limba română este mutilată prin inscripțiunile ce le poartă firmele și reclamele întreprinderilor comerciale și industriale din teritoriile alipite.

Cum această situație dăinuiește de câțiva ani și nu s'a putut ajunge la nici un rezultat prin măsurile ce în unele localități s'au luat de autoritățile administrative, avem onoare a vă face cunoscut că urmează să luați de urgență măsuri ca primăriile comunelor, în special cele urbane din județul Dv. să institue o co-

misiune, din care să facă neapărat parte consilierul de drept reprezentant al învățământului, care să verifice toate firmele și reclamele din localitate și să le dea o redacție în limba oficială (română pur literară).

De mersul lucrărilor comisiunilor instituite în acest scop, veți lua măsuri, ca Ministerul să fie ținut la timp în curent.

Taxele comunale în stațiuni balneare

(Min. de Int. No. 18.397 C. din 18 August 1926).

Legea maximului taxelor și contribuțiilor comunale din Iunie 1923, prevede că, comunele rurale pe teritoriul cărora se află stațiuni balneare sau climaterice, au dreptul să perceapă aceleași taxe ca și comunele urbane.

Deși acest articol s'a introdus în lege cu intențiunea vădită de a ajuta la dezvoltarea stațiilor balneo-climaterice, s'a constatat însă că scopul urmărit nu a fost ajuns, întrucât nu s'a ținut seamă și nu s'a executat de primării, în limita mijloacelor bugetare, propunerile utile făcute de comisiunile balneare.

În adevăr, parte din comunele din această categorie, deși au înființat toate taxele prevăzute de menționata lege, cu toate acestea nu a făcut nimic absolut pentru progresul stațiilor, din existența cărora trăiau, iar fondurilor rezultate din suszisele taxe li s'au dat altă destinație.

Spre a se remedia această stare de lucruri, legea de unificare administrativă, a prevăzut prin art. 246, că în stațiunile balneare sau climaterice, comunele sunt în drept, pentru întreținerea stabilimentelor lor, a îmbunătățirilor și a înfrumusețărilor, să perceapă taxe speciale și dela vizitatori, iar legea de organizare sanitară, publicată în Monitorul Oficial No. 68, a precizat la art. 100 că: „suszisele taxe vor servi numai la cheltuețile menționate (îmbunătățiri și înfrumusețări din stațiuni)”, iar la alcătuirea bugetului acestor comune se va cere obligator și avizul comisiunii locale balneare ori climaterice (a stațiunii), privitor la întrebuințarea acestor fonduri.

Administrațiunile comunelor pe teritoriul cărora se găsesc asemenea stațiuni, urmează să aibă în vedere, că de dezvoltarea stațiilor depinde și dezvoltarea comunelor, așa încât urmează să facă toate sacrificiile pentru îmbunătățiri (lumină, apă, canal, drumuri, salubritate), cum și înfrumusețări, din fondurile realizate.

În afară de aceasta, administrația comunală va obliga și pe locuitori să înfrumusețeze și să curețe casele și locurile lor, lucrând de acord cu instituțiile balneare și climaterice locale, în interesul stațiunii.

Comunicându-vă cele ce preced, vă rog să binevoiți a lua stricte măsuri pentru executare, comunicându-ne cât mai neîntârziat rezultatul.

România, Ministerul de Interne Direcțiunea Administrației Generale Contenciosului și Statisticii. No. 24105—A. din 19 Oct. 1926.

Domnule Prefect,

Ministerul Agriculturii, Direcțiunea Cadastrului și Lucrătorilor Tehnice, ne-a dus la cunoștință prin adresa No. 14274/1926, că în foarte multe părți, organele comunale nu dau importanță cuvenită lucrărilor cadastrale, ceea ce este în dauna intereselor generale de stat, prin faptul că notarii comunali nu cunosc îndeajuns importanța cadastrului.

Pentru a înlătura această stare de lucruri numitul Departament a dispus ca Dl Inspector Dr. Oliviu Ciat, șeful Servicului Cadastral din Ardeal, să controleze toate lucrările cadastrale în fiecare comună și să dea indicațiunile cuvente pentru ținerea lucrătorilor la curent.

Petru ca această măsură se dea roadele cuvenite, vă rugăm a da un ordin tuturor comunelor din cuprinsul județului Dvs. prin care să se arate delegația dată D-lui Ciat și obligația organelor comunale de a-i da toate relațiunile și de a executa dispozițiunile ce va lua

p. Ministru, *Indescifrabil.*

Director General, *Indescifrabil.*

Rezumate de Jurisprudențe

După Ardealul Juridic.

Curți de Apel.

Art. 15 din legea XVI. din 1876 și valabilitatea testamentelor verbale. Conform probațiunii este bine stabilit că testatoarea a fost bolnavă grav și a chemat martori cărora făcându-le declarație că e bolnavă și că își lasă după moarte toată averea ei pârâtului, acest act al său forma un act de exprimare al ultimei voință verbal.

Omisinea de a se trece în acest testament verbal clauza „ultima voință“ cerută de art. 15 din legea testamentelor, nu se poate susține că în speță n'ar fi fost vorba de un testament și lipsa acelei clause ar fi putut fi luate ca atare în considerare și considerată ca o condiție fără de care testamentul n'ar fi valabil, numai dacă ar fi rezultat vreo indoială asupra voinței părții exprimate în actul solemn.

Astfel fiind în acord cu concluziile la care a ajuns Tribunalul și întrucât din împrejurările în care testatoarea a făcut testamentul verbal nu reesă nici o indoială asupra intențiilor acesteia de a face testament clauza cerută de art. 15 Cod. test. este acoperită, testamentul valabil și recursul a trebuit respins. (Dec. n. c. 3427/925 C. Apel Cluj, Secția I.)

* * *

Invalidarea unui contract de vânzare cumpărare făcut prin act notarial public, pe motiv că vânzătoarea era în stare de demență în momentul contractării, și pentru leziune enormă. Imprejurările că, vânzătoarea la vinderea unui imobil s'a tocmnit cu cumpărătorii mai lăsându-le din preț — că la notarul public a declarat în mod precis obiectul vânzării, că posterior acestei vânzări a mai făcut un act de vânzarea altui imobil — a cărui anulare nu s'a cerut — sunt elemente destul de puternice și convingătoare că vânzătoarea, când a vândut imobilele sale pârâtei, nu era în stare de de-

mență, ci din contră, stabilește că consimțământul său a fost declarat conf. art. 869 c. civ. serios, precis, inteligibil și liber și aceasta cu atât mai mult, căci fiind încheiat înaintea notarului public, — acesta potrivit art. 61 și 69 din legea XXXV din 1874, a trebuit să se convingă de capacitatea de a dispune a părților, de voința lor, și a trebuit să le explice înțelesul. (No. C. 57—21—1926. C. Apel Brașov S. I. Curt. Jur. 6—7—926).

Chirii. Dacă în ultimul an de aplicare a legii chiriile pot fi rectificate. Soluțiune negativă. Art. 48 din legea dela 27 Martie 1924.

Echilibrul fixat de legiuitor în regularea raporturilor dintre proprietari și chiriași nefiind sdruncinat în așa mod ca echitatea ce a prezidat la facerea legii să nu se poată menține până la expirarea ei, din cauză că situațiunea valutară nu s'a schimbat într'atât ca să nu mai corespundă calculului avut în vedere la Martie 1924, dispozițiunea din art. 48 din legea chiriilor din 27 Martie 1924 nu-și poate avea aplicațiunea.

Curtea, Asupra cererii făcute de..... ca proprietar cu petițiunea înreg. la Nr..... contra chiriașului său..... prin care cere a se rectifica chiria, în sensul de a-i se acorda un plus de..... lei, anual la acea existență de..... lei cererea sprijinită de art. 48 din legea chiriilor din 1924.

Având în vedere dispozițiunea acestui text de lege: „în ultimul an al aplicării legii, chiriașul sau proprietarul, vor putea cere rectificarea chiriei în raport cu situațiunea valutară din momentul exigibilității ei“.

Considerând că legiuitorul din 1924, după ce prin art. 10 fixează sporurile cuvenite proprietarilor pe tot periodul prelungit de 3 ani, înserează la finele legii acestui articol care deschide proprietarilor ca și chiriașilor posibilitatea de rectificare a chiriei deja fixată la promulgarea legii, dispozițiune care în forma laconică în care e redactată nu explică în deajuns intențiunea sa, astfel că Comisiunea pentru a înțelege] sensul și

scopul urmărit de legiuitor, caută a examina desbaterile parlamentare, care au determinat introducerea în lege a acestui text în expunerea de motive nefiind nimic în această privință.

Considerând, că cercetând aceste desbateri, găsim în discuția generală a legii la Senat, cu privire la termenul de prelungire de trei ani a contractelor, obiecțiunea d-lui senator Pangrați, care se opunea, susținând că este primejdios acest sistem de prelungire prea mare, neputându-se prevedea ce fel vor evolua lucrurile până peste trei ani, și fiind vorba de o măsură excepțională nu poate fi luată decât pentru împrejurările actuale iar nu pentru acelea pe care nimeni nu le poate prevedea, adăogând d-sa: „Se poate întâmpla să se producă o reală îmbunătățire se poate întâmpla, să se producă o criză de acuitatea nebănuită“.

Având în vedere că această opunere a avut ca rezultat introducerea sub formă de amendament a acestui text produs de d-ul senator Sima Niculescu, care în susținerea sa termină. „Acest lucru satisface desideratul d-lui Pangrați când spunea că nu putem prelungi contractele pe trei ani“, la care d-l ministru Mărzescu, răspunde: „Acest amendament făcut probabil sub presiunea urcării leului, este legitim și îl primesc“.

Considerând că din desbaterile parlamentare reproduse sumar mai sus, reese în mod evident că art. 48 a fost introdus în lege ca măsură de prevedere în viitor; pentru ultimul an al prelungirii în cazul când echilibrul fixat de legiuitor în regularea raporturilor dintre proprietari și chiriași ar fi sdruncinat în așa mod că echitatea ce a prezidat la facerea legii nu s'ar putea menține până la expirarea ei; că numai atunci când situațiunea valutară s'ar schimba în așa fel că nu ar mai corespunde calculului avut în vedere la Martie 1924, această dispozițiune își poate avea aplicațiunea.

Considerând că acesta fiind înțelesul art. 48 care se degajează din toată economia și spiritul legii și mai clar din desbaterile parlamentare, comisiunea urmează a vedea dacă în situațiunea valutară actuală, față de cea din 1924, s'a produs realmente o schimbare așa de simțitoare care legitima aplicarea art. 48.

Având în vedere că legea nu prevede nici o normă; în aprecierea acestei situațiuni valutare și în lipsa oricărei dispozițiuni legale, comisiunea s'a referit la datele oficiale ale Bursei cu privire la cursul leului reportat la etalonul aur, cum și ale Ministerului de Industrie, din punctul de vedere al procentului de scumpete, în cazul când Comisiunea ar interpreta expresiunea: „situațiunea valutară“ ca privind procentul de scumpete al vieței.

Având în vedere că din răspunsurile oficiale ale acestor autorități, din adresa Nr. 1376 din 18 Mai 1926 a Sindicatului Bursei și a Ministerului de Industrie cu Nr. 389 din 15 Mai 1926 se vede că: în ce privește

diferența valutară este de 15 la sută, iar că procentul de scumpete după adresa Ministerului de Industrie, sus menționată, este de 28 la sută.

Considerând că diferențele pe care le învederează aceste date oficiale fiind relativ reduse, ele nu pot intra în prevederile dispozițiunilor art. 48, indiferent că s'ar referi la cursul aur sau la procentele de scumpete, care după cum am demonstrat mai sus, nu-și pot avea aplicare decât în cazul unui adevărat desechilibru produs între timpul dela 1924 până la 1926; ori urmând acest interval, găsim că leul după Aprilie 1924, a avut o perioadă de stabilizare, cu mici variațiuni care în timpul din urmă atinge 15 la sută, diferențe care în nici un caz nu constituie un motiv legal de corectare a chiriei.

Că, așa fiind, întrucât pe de o parte speranța de urcare a leului, exprimate de legiuitor la 1924, nu s'au realizat, și nici o stabilizare a cursului într'un fel sau altul, nu există în momentul de față, care ar face posibilă rectificarea chiriei, iar pe de altă parte, diferența valutară indicată de Bursă, nefiind atât de importantă, ca să fi schimbat echilibrul raporturilor dintre proprietari și chiriași, avut în vedere de autorul legii la facerea ei, acțiunea de față este neîntemeiată, urmând a fi respinsă ca atare.

Pentru aceste motive, comisiunea respinge ca nefondată cererea etc. (C. Apel Buc., Com. Arbit. Dec. 997.)

* * *

Zestrea și Ordonanța 4420—918. M. E. Promisiunea de zestre făcută verbal, fiind o înstrăinare, nu e valabilă în sensul ord 4420—918 M. E.

Și dacă e adevărat, că, potrivit art. 1220 c. civ., părinții sunt ținuți să constituie, fiicei ce voiește să treacă în căsătorie, o dotă potrivită cu rangul și starea lor, însă din această dispoziție, nu rezultă și un drept al fiicei ce urmează a fi înzestrată, a pretinde anume obiecte mobile sau imobile din averea părintească.

Că, în privința felului de avere ce are a constitui ca zestre părinții fiicei lor, — părinții sunt suverani în desemnarea ei (C. Apel Brașov S. I. Dec. n. c. 21—926 Ct. Jur. 6—7—926).

* * *

Plata creanței, dobânzilor și cheltuelilor de Judecată. Care e ordinea în care are a se socoti ca plătite acestea, în creanța globală? Potrivit disp. Art. 1416 c. civ. — dacă este îndoială în ce privește modul de plată al creanței, atunci din suma plătită se scade întâi înterețele și apoi capitalul, — deci când în speță firma pârâtă a făcut plata, implicit urmează a se socoti, că a plătit în primul rând dobânzile și capitalul și apoi cheltuelile. (C. Apel Brașov G. I. N. C. 195 raportor Arovescu. Curent Juridic 6—7/926.)

* * *

Declarație anuală de impuneri. Cari sunt consecințele celui care nu face o asemenea declarație. Comerțul cu vițe altoite. Impunerea. Fiecare contribuabil e obligat a da declarațiune anuală despre veniturile ce a avut în anul precedent anului de impunere, — iar cel care nu dă o asemenea declarațiune se presupune că a menținut declarația sa anterioară anului pentru care era obligat a da.

Fie că a dat sau nu declarațiune, contribuabilul are drept de apel în termen de 20 zile dela prezentarea sau dela comunicarea impunerii, dacă n'a fost prezinte la comisiunea de impuneri, iar instanța de apel și într'un caz și în altul — trebuie să repună cauza în cercetare și judecată ca și la prima instanță, (Comisiunea de impuneri) admitând sau respingând probele aduse, după cum erau sau nu fondate, căci prezumția stabilită de art. 87 al. II din legea contrib. directe subzistă până la proba contrarie.

Cine face comerțul de vițe altoite, nu intră în categoria agricultorilor, — căci veniturile provenite din exploatarea unor proprietăți plantate cu vițe altoite, exploatarea ce întrec o exploatare intensivă a solului, sunt privite ca întreprinderi și deci potrivit art. 30 din legea contrib. directe lămurit prin art. 72 din instrucțiunile legii, — comerțul cu vițe altoite exercitat chiar de proprietar, e imposabil. (C. Apel Brașov No. Flse. 825/926. Curent Juridic 5/926.)

* * *

Testament. Testamente făcute de militari. Aplicațiune. Anexa III la regulamentul pentru serviciul militar austriac din anul 1873 dispune că fiecare persoană militară activă, ori fiind în îngrijirea unui azil militar de invalizi, este în drept să facă dispozițiuni de ultimă voință asupra averii sale, în condițiuni mai ușoare decât le prescrie codul civil general, între cari condițiuni este și aceea că o astfel de persoană poate să facă un testament numai în fața a două persoane ca martori.

În speță s'a stabilit că decedatul în anul 1915, prin urmare când fosta monarhie austro-ungară era în plin război, a fost recrutat și în acelaș timp i s'a înmănat și ordinul de chemare.

Potrivit ordinului primit soldatul era obligat chiar în acea zi să plece de acasă pentru a se prezenta la unitatea din care făcea parte.

În acest caz indiferent dacă a depus sau nu jurământul de fidelitate soldatul recrut, chemat cu ordin în regulă la corpul său în timp de război, avea calitatea de militar activ care să-i îngăduie a face dispozițiuni de ultimă voință în condițiuni mai ușoare după cum aceeași facultate o are chiar și un îngrijitor de azil militar pentru invalizi conform anexei III la regulamentul pentru serviciul militar austriac din 1893.

Prin urmare, în speță instanța de apel a făcut o bună apreciere a faptelor constatate la care și legea a

fost exact aplicată. (Cas. I, dec. 1910 din 12 Martie 1926. Jur. G. 26/916.)

Curtea de Casație.

Chirii. — Neplata în Transilvania a chiriei la termen. — Această neplată trebuie să fie repetată pentru a duce la rezilierea contractului. (Art. 1118 c. civ. austriac).

În regiunile unde se aplică codul civil austriac, un contract de închiriere numai atunci se reziliază când neplata chiriei s'a repetat de mai multe ori. Curtea: Având în vedere că prin petițiunea introductivă de instanță, intimatul V. Popa, a cerut evacuarea museului Arheologic al Universității din Cluj, din imobilul recurentului situat în Cluj, str. G-ral Gherescu No. 2, pentru motivul că Statul Român, nu se bucură de prelungire precum și pentru faptul că nu a plătit chiria la termen pe semestrul Mai 1923.

Că această acțiune a fost admisă atât de Judecătoria Ocolului Urban Cluj, cât și de Tribunalul Cluj, care adoptă motivele din hotărârea primei instanțe.

Că pentru a hotări astfel, instanța de apel constată că chiriașul este în întârziere cu plata chiriei cuvenită proprietarului la 1 Mai 1923 atunci când o face după intentarea acțiunii și peste termenul legal.

Având în vedere că prin partea ultimă a motivului de casare se susține de recurent că numai prin violarea și greșita aplicare a parag. 1118 c. civ. austr. aplicabil în Transilvania, instanțele de fond, au admis acțiunea în evacuare ce i s'a intentat de intimat deoarece conform acestui text numai neplata repetată a chiriei sau după ce chiriașul a fost pus în întârziere printr'o somație, poate să se admită rezilierea contractului.

Având în vedere că din actele dela dosar se constată că instanțele de fond au admis acțiunea în evacuare intentate de intimat, în baza parag. 1118 c. civ. austr., pe motivul că recurentul a depus chiria cuvenită proprietarului la 1 Mai 1923, după intentarea acțiunii, deși chiriașul nu fusese pus în întârziere prin vre-o somațiune.

Considerând că potrivit parag. 1118 c. civ. austr., pentru ca neplata chiriei la termen să poată atrage rezilierea contractului trebuia ca chiriașul să fi fost prevenit să facă această plată.

Ca întrucât în speță, această prevenire nu s'a făcut și întrucât acțiunea în acest caz ține loc de prevenire, depunerea chiriei făcută chiar în ziua intentării acțiunii este valabilă și deci liberatorie pentru recurent astfel că numai cu violarea acestui text, instanțele au admis acțiunea intentată de intimat;

Că deci această parte a motivului de casare fiind întemeiată, recursul urmează a fi admis, iar în fond pentru aceleași considerațiuni pentru care a fost admis

recursul, să se respingă acțiunea. (Casația I. Deciziunea No. 5489 din 3 Decembrie 1925).

* * *

Testament privilegiat. Cine îl poate face. Aplicațiune. Art. 29, Legea XVI din 1876. Conform disp. cuprinse în art. 29 al legii XVI din 1876 în timp de războiu din moment când trupele sunt puse pe picior de războiu, membrii puterii militare ce alcătuiesc aceste trupe sunt îndreptățiți să facă testament privilegiat.

Sub expresiunea de „punere pe picior de războiu“ se înțelege acea zi în care s'a ordonat mobilizarea trupelor din care a făcut parte defunctul.

Testamentul din speță fiind făcut după declararea mobilizării și defunctul fiind și el chemat sub drapel a putut să beneficieze de disp. legii de mai sus citate, așa că bine instanțele de fond au constatat în drept că testamentul întrunește condițiunile unui testament privilegiat.

În ce privește dreptul vidual al reclamantei cum el constituie o acțiune nouă, instanța de apel a făcut o bună aplicare a art. 494 pr. civ. când n'a luat-o în considerare căci trebuia propusă dela prima instanță. (Cas. I. dec. 3075 din 16 Iunie 1926. Reprins ca nefondată cererea de revizuire făcută de văduva Ioana Lungu în proces cu Sofia Lungu. J. R. 36/926).

* * *

Servitori în Ardeal. În caz de boală în timpul serviciului stăpânul e obligat a suporta spesele de spital pe timp de 30 zile. Conform paragr. 5 din legea XXI 1898, patronul numai atunci poate fi obligat la suportarea cheltuielilor de tratament în spital pentru servitoarea lui, dacă dânsa s'a îmbolnăvit în serviciul său. va să zică numai în cazul când boala servitoarei și-a avut începutul chiar în timpul serviciului la patronul respectiv. (Cas. III. Complect p. Ardeal, Decizia 151/923).

* * *

Notar public. Acte încheiate. Taxe. Valoarea lor. Aplicațiune. În fapt; Cu privire la o succesiune, judecătoria de ocol fixează activul succesoral la 3 lei, iar ca taxă pentru notarul public ce a dresat actele legale fixează suma de 56 lei. În contra încheierii jud. de ocol, notarul public face apel ca să se majoreze taxa la dublă potrivit legii dela 27 August 1918. Apelul a fost respins de Tribunal. Recurs introdus de notar atât pentru neadmiterea cererii de dublarea taxei, cât și pentru neacordare de cheltuieli de judecată. Respingere.

În drept: Instanța de fond în calcularea taxei și cheltuielilor convenite recurentului, ca notar public, luând ca criteriu valoarea succesiunii, care fiind numai de 3 lei, suma stabilită este în conformitate cu spiritul legii care n'a înțeles să o transforme în adevărată povară

pentru succesori, iar în ce privește cheltuielile de judecată aceasta, fiind o chestiune de suverană apreciere a instanței de fond, scapă de sub controlul casației. (Cas. I. dec. 1862 din 9 Martie 1926.)

* * *

Fiu nelegitim. Trecerea în actele stării civile ca fiu legitim. Rectificarea înscrierii, în ce cazuri se face pe calea administrativă și în ce cazuri pe cale judecătorească. Art. 138 c. c. austriac. În fapt: Intimata a cerut judecătoria ca, fiica cumnatei sale, născută în 1894 și trecută în actele de stare civilă pe numele fratelui dânsi — reclamanta, — să se hotărească că este nelegitimă și în consecință să se facă convenita rectificarea în actele stării civile. Ca motiv a invocat că fratele său, a încetat din viață în războiu în 1914 după cum rezultă din hotărârea definitivă de constatarea morții, dată posterior nașterii copilului.

La aceasta acțiune pârâta a spus numai că, conf. art. 180 p. I pr. c. din Transilvania, rectificare se poate cere pe cale administrativă, nu cotencioasă. Instanțele de fond și Inalta Curte au decis că incidentul este nefondat.

În drept: Întrucât la data înscrierii copilului pârâtei în registrele de stare civilă moartea soțului acesteia nu era definitiv stabilită, și deci, căsătoria ei din punct de vedere legal nu era disfăcută, rezultă că o atare înscriere conf. prescripțiunii legale din art. 138 c. civ. austriac crează o situațiune de drept pentru copilul înscris.

Astfel fiind, urmează că, dacă ulterior înscrierii în chestiune s'a stabilit judecătorește în mod definitiv că moartea soțului pârâtei și deci desfacerea căsătoriei s'a produs cu mult înainte de epoca în care este a se aplica prezumțiunea legitimației prescrise de legiuitor din art. 138 c. civ. austr., în acest caz consecința pe care o asemenea stabilire o implica cu privire la situațiune copilului având un caracter juridic și comportând o schimbare a stării lui de drept, ea nu poate fi dedusă și constatată de o instanță administrativă ci tot de către o instanță judecătorească pe calea atacării lăgitimității copilului.

Prin urmare, prin o exactă interpretare a textelor legii și a principiilor de drept, instanțele au reprins incidentul prin care se susținea că în speță în condițiunile expuse nu era necesară o procedură înaintea instanțelor judecătorești. (Cas. I Dec. 382 din 19 Ianuarie 1926.)

* * *

Testament oral. Condițiunile sub care se poate face. Aplicațiunile. Paragr. 15 legea XVI din 1876. Testamentele fiind conform legii acte formale, urmează că, dispozițiunile legale edictate în privința lor trebuiesc aplicate în mod strict și neîndeplinirea condițiunilor prescrise de lege atrage nulitatea lor. Potrivit dispozițiunilor imperative paragr. 15 din legea XVI din 1876 pentru validarea testamentului privat total e necesară, înără altele, pe lângă prezența a patru martori, înaintea cărora testatorul să-și

exprime în mod clar și prin viu graiu dispozițiunile că voință lui este ca dispozițiunile acestea să constituie testamentul lui verbal.

Nefacerea acestei declarațiuni cerută în mod imperativ de lege nu poate fi înlocuită pe cale de interpretare, prin alte împrejurări din care să rezulte — nu că s'a îndeplinit această formalitate — ci numai că testatorul ar fi avut, intenția de a face testament.

Prin urmare în speță odată ce din însăși constatările instanței de fond reese că nu s'a îndeplinit această formalitate, numai prin o greșită interpretare a textului sus arătat acea instanță a considerat ca testament verbal o simplă intenție a defunctului. (Cas. I, Dec 201 din 13 Ianuarie 1926. 7. G. 31/926.)

* * *

Imobil rural. Vinderea către un străin, Intabulare. Vinderea de către acesta străin. Contestația din partea primului proprietar pentru nulitatea ultimei vânzări, fiind făcută de un străin. Admisibilitate. Art. 18 Constituție. Imobil rural, intabulat pe numele unui cetățean român, care-l vinde unui străin fără a se face prenotarea în cărțile funduare. Străinul le vinde unui cetățean român care cere intabularea.

La această cerere se opune fostul proprietar pe numele căruia sunt trecute imobilele, pe motivul că, vânzătorul — care cumpărase dela dânsul — nu avea calitatea de cetățean român. deci nu putea fi proprietar al acelor imobile. Instanțele de fond au respins pe acest motiv, cererea de intabulare, a respins și cererea cumpărătorului ca să fie înscris ca creditor ipotecar cu suma prevăzută în act, de oarece dânsul a cerut intabulare dreptului de proprietate, nu înscripție ipotecară. Soluția a fost confirmată de Inalta Curte.

În drept: Fostii proprietari ai imobilului fiind supuși străini, și ca atare în baza art. 18 din Constituție, excluși dela dobândirea dreptului de proprietate asupra imobilelor rurale din România, nu putea transmite recurentului un drept pe care nici ei nu-l aveau și prin urmare bine a procedat instanțele de fond când au

respins din această cauză, cererea recurentului pentru intabularea dreptului de proprietate.

Pe lângă aceasta recurentul n'a cerut intabularea dreptului ipotecar și paragr... din regulamentul cărții funduare prevede că judecătorul este strict legat de cererea părți în materie de carte fundară.

Fără de acestea, iustanța nu putea să schimbe din oficiu cererea recurentului de intabularea dreptului de proprietate în o cerere de înscripție ipotecară și prin urmare bine a judecat. Tribunalul când a dispus radierea dreptului de ipotecă ordonat de prima instanță. (Cas. I dec. 2052 din 24 Martie 1926. 7. R. 28—916.)

* * *

Testament. Martori. Rude cari nu pot fi martori. Înțelesul cuvântul „parte“ în materie de testament. Gradele de rudenie. Cum se socotesc în dreptul maghiar. Legea XXXV din 1874. Legea XXXV 1874 promulgată pentru tot cuprinsul Ungariei și care se aplică și în Transilvania a stabilit norma de drept că persoanele înrudite în al doilea grad cu „partea“ nu pot valabil participa, ca martori, la declararea unei ultime voințe, și nici să figureze în aceeaș calitate într'un testament scris.

Testamentul făcut fără respectarea dispozițiilor prevăzute de citata lege, este nul.

În dreptul privat maghiar, computarea gradelor de rudenie se face după numărul liniilor, nu după numărul generațiilor, așa că unchiul și vărul sunt rude de linia II, deci nu pot participa ca martori la confecționarea unui testament scris,

Tot în dreptul privat maghiar sub denumirea de „parte“ se înțelege nu numai testatorul, ci îndeosebit și beneficiarul testametului, indiferent că a luat sau nu parte la redactarea actului.

În speță, ambele instanțe de fond au stabilit că martorul este fratele mamei, adică rudă de gradul al doilea cu „partea“ interesată, astfel că testamentul în atari condițiuni este fără valoare (Cas. I, dec. 1820 din 5 Martie 1926. Jur. Gen. 27—926).

Soluțiuni și interpretări administrative.

1.

Intrebare. Ca notar am primit ordin dela șeful biroului populației județean că în comunele rurale aparținătoare notariatului meu să-se înființeze biroul populației. (Fiecare comună va avea 250—250 capi de familie).

Șeful biroului a și comandat imprimatele.

Vă rog să binevoiți a ne răspunde, că Buletinele model No. 2 și chitanțierul model No. 4 se mai întrebuițează? În instrucțiune este clar scris, că acele nu se mai întrebuițează.

Sumele pentru imprimate se vor plăti din partea capilor de familie cari vor fi înscrși la biroul de populație?

Răspuns: Buletinul de înscriere Model 2 și chitanța Model 4 negreșit trebuie făcute și eliberate. Pentru Buletinul No 2 se va încasa taxa de 10 lei pe seama casieriei comunale, din care bani se pot cumpăra imprimatele necesare.

2.

Intrebare: În conformitate cu dispozițiunile art. 57 din regulamentul privitor la constatarea naționalii-

tății române, autoritățile comunale sunt datoare să elibereze locuitorilor certificatele de naționalitate după registrul de naționalitate, adică aceste certificate se eliberează din oficiu ?

Regulamentul privitor la taxele ce se pot încasa pentru actele redactate de notari, dă drept notarului să încasseze pentru certificatele oficioase 10 Lei. Are drept deci notarul să încasseze aceasta taxă și pentru certificatele de naționalitate de mai sus ?

Răspuns : Certificatele de naționalitate se eliberează din oficiu scutit de ori ce taxe. Notarul nu poate cere nici o taxă pentru ele.

3.

Intrebare : Referindu-mă la răspunsul dat de „Administrația Română” în No. 14 din 15 Iulie 1926 la intrebarea unui notar referitor la perceperea taxelor comunale luând de bază impozitul către Stat, am onoare a Vă ruga să binevoiți a comunica cum s-ar putea acoperi cheltuelile unei comune în suma de cca 400.000 Lei când taxele comunale conf. art. 1 și 4 din legea maximului împreună cu cotele adiționale nu fac mai mult de 200.000 Lei, și eiectarea taxelor comunale în modul de mai sus este ilegală ?

Răspuns : Legea contribuțiilor directe și indirecte precum și legea administrativă (art. 248) nu admite perceperea de impozite directe decât numai taxe și cotizațiuni (246 și 247) Legea maximului durere nu dispune despre acoperirea deficitului adică a diferenței.

Inființați taxe comunale conform art. IV, din Legea maximului pentru diferite contra servicii cu aprobarea Prefectului. — Aceste taxe se vor stabili după veniturile contribuabililor induse în rolurile Statului.

4.

Intrebare : O femeie a părăsit casa soțului ei legal T. în anul 1908 emigrând în același an cu un alt barbat

la America, cu care a trăit în concubinaj fără ca căsătoria ei cu soțul T. să fie fost desfăcută. Soțul a cerut desfacerea căsătoriei. După un an s-a reintors femeia din America, născându-ii-se după desfacerea căsătoriei în timpul de așteptare în anul 1909 o fată care a fost înregistrată în conformitate cu dispozițiunile legii pe numele fostului soț T. Iar în rubrica 10 a registrului găsesc inducerea ulterioară : Fata e neligitimă (sentința Nr. 1583/1912 a Curiei) N. N. Ofstciv.

Acuma se prezintă aceasta fată la oficiul meu/cu un estras de căsătorie încheiat în America înaintea desfacerei căsătoriei mamei ei care a decedat 2 ani după nașterea fiicei ei — și cere că pe baza acestui estras de căsătorie a mamei cu tatăl ei natural să fie scrisă pe numele acestuia.

1. Există aceasta posibilitate ? și care e calea ?

2. posibilitate există afară de adopțiune, că fata să poată primi numele de familie a tatălui ei ?

Răspuns : Sentința Curiei decide ; vedeți motivarea sentinței în baza căreia s'a înregistrat fata de neligitimă și dacă se constată, că în fapt este nelegitimă, atunci căsătoria din America e ilegală și nu se poate face nimic. Dacă în sentință nu se face provocare la căsătoria din America, atunci căsătoria este validă și se poate cere rectificarea introducerii greșite.

5.

Intrebare : Ce atribuțiuni are secretarul de plasă. Poate el înlocui Pretorul în anchete disciplinare ? Poate ordona și semna ordinele în locul Pretorului. Deoarece Art. din legea Unificării Adm. No. 359 nu determină atribuțiile și ceroul de activitate a secretariului de plasă.

Respuns : Secretarul este a pretorului și nu a plasei ; prin urmare este referentul, ajutorul lui, referează și îndeplinește tot felul de lucrări ce i se înparte de Pretor. Cerc de activitate separat nu are ; nu poate ordona, nu poate semna ordinele pretoriale.

PUBLICAȚIUNI.

546-1926

Notarul comunei Derna.

Publicațiune.

Notarul comunei Derna (jud. Bihor), caută spre aplicare un secretar de notar (sau grefier) vărsat în toate agendele notariale. Plata : 2500 (sau 2000) lei lunar, locuință, încălzit, iluminat și vipt gratuit.

Derna, la 22 Oct. 1926.

NOTAR.

Notar diplomat din Făgăraș vorbește în 3 limbii cu praxa de 6 ani, necăsătorit, caut post, eventual ca secretar de notar. Ofertele rog a se trimite la adresa Blaiu subnotar, în comuna Târian, jud. Bihor.

No. 1070-1926.

Concurs.

La notariatul Vărădia, plasa Oravița, județul Caraș e vacant postul de secretar de notar retribuit cu salariu de Lei 3500 lunar, care după diligență și pricepere se poate mări

Notarii diplomați își poate înainta actele la subsemnatul.

Venite laterale, de circa 1000—2000 lei lunar se vor primi după pricepere, diligență și caracter.

Postul se poate ocupa imediat.

Prezentare personală este de dorit.

Vărădia, la 4 Noemvrie 1926.

Paul Nica.
notar.

Publicațiune.

Caut pentru imediată angajare un tânăr cu calificare prescrisă ca practicant de notar.

Salar după invoială precum și viptul gratuit la mine iar locuința cu luminatul, încălzitul și servitul în localul primăriei.

Șeica-mică, jud. Târnava-mare la 9 Nov. 1926.

Mihail Frank
notar.

Publicațiune.

Terenul de vânat a comunei Chesinț cu suprafață de 750 jug. pădure se va arenda prin licitație publică în ziua de 24 Dec. 1926 ora 3 p. m. pe timp de 3 ani începând cu 1 Febr. 1927 până la 31 Ian. 1930

Prețul de strigare 2000 lei.

Condițiunile de licitație se pot vedea în fiecare zi la primăria Chesinț.

Chesinț, la 8 Noemvrie 1926.

PRIMĂRIA.

Horn Alexandru secretar comunal dom. Olariu, jud. Arad (Vârsandul-vechiu) în etate de 27 ani, are praxă de 12 ani, r. cat. cu 4 cl. civile, conduce o cancelarie singur, vorbește românește, nemțește și ungereste și în scris, caută un post unde își poate asigura existența

Primaria orașului TOPLIȚA, (jud. Mureș).

No. 2087-1926.

Concurs.

Publicăm concurs pt. ocuparea următoarelor posturi devenite vacante la această primărie pe ziua de 31 Decemvrie 1926.

a) un post de șef de birou principal, cu depline cunoștințe în toate agendele administrației urbane (salarul lunar cca. 8000 lei).

b) un post de subșef de birou cu deplină cunoștință în agendele de stare civilă, tutelă și cauzele militare (salarul lunar cca. 6000 lei).

Concurenții trebuie să fie români, disciplinați și să nu fie alcoolici.

Vor fi preferiți absolvenții în drept și notarii diplomați dar cu praxă deplină.

c) un post de dactilograf(ă).

Cererile însoțite de actele convenite se vor înainta acestei primării cel mai târziu până la 10 Decemvrie a. c.

Concurenții serioși sunt rugați a se prezenta și personal în ziua de 10 Decemvrie a. c. (a. m.).

Toplița, la 4. Noemvrie, 1926.

Primar: Sabin Popescu.

Șeful serviciilor

Primnotar: Boțian.

Concurs.

La notariatul comunei Comlăuș plasa Sfânta-ana Județul Arad se caută un scriitor cu praxă în toate agendele notariale și să poseadă limba română așa în vorbire precum și în scris.

Salar lunar la început 2300 Lei care se va putea mări după diligența, afară de astea cei necăsătoriți mai primesc locuință și încălzit.

Oferte se vor trimite la adresa Notarului.

Notariatul Serghis, Plasa Tileagd, Județul Bihor.

Concurs.

La Notariatul cercual Serghis, Plasa Tileagd, Jud. Bihor se primește un subnotar diplomat, care a satisfăcut obligației de militar, neinsurat, vărsat în toate agendele de notar, să poseadă limba română și să fie creștin. Retribuțiunile sunt cele legale plus locuința, iluminat, încălzit. Postul se poate ocupa imediat.

Ofertele se vor trimite la adresa Notariatul cercual Serghis, Plasa Tileagd, Județul Bihor.

Publicațiune.

Se publică concurs pentru complectarea postului de secretar de notar dela Notariatul comunei Gilău (jud. Cluj).

Reflecții cari posed diploma de notar să-și înainteze cererea de concurs dimpreună cu actele menționate în art. 7. a Regulamentului pentru aplicarea Statutului funcționarilor la adresa: Notarului Comunei Gilău.

Plata lunară cu accesori Lei 4000.

No. 754-adm. 1926.

Notariatul Cercual Cârpa

Concurs.

La Notariatul cercual Cârpa (la o dist. de 7 Km. de Caransebeș) plasa Csebeș, Județul Severin, se publică concurs pentru complectarea postului de secretar de notar. Se pretinde cunoașterea perfectă a limbii oficiale, atât în scris cât și verbal și că reflectantul să fie deplin vărsat în agendele administrative, capabil de a putea conduce biroul și de sine stătător.

Retribuțiunile sunt; Salar lunar 2400 Lei, cca 1000 Lei lunar din venitele laterale, locuința și vipt gratuit.—

Tot la acest notariat se caută și 1 impiegat, poate fi și dșoară cu diploma de învățătoare, cu un salar de 2400 Lei lunar, cca 600 Lei din venitele ocazionale, locuința și vipt gratuit

Cererile scrise de mână proprie, provăzute cu actele prescise de lege, împreună cu certificatele de serviciu de pe acum. se vor trimite la adresa Notarului cercual din Cârpa.

Posturile se pot ocupa și imediat

Cârpa, la 5 Septemvrie 1926.

Notar cercual.